

HRVATSKO DRUŠTVO FOLKLORNIH
KOREOGRAFA I VODITELJA

UTJECAJI FOLKLORNIH ZBIVANJA NA STRUKU

(zbirka sažetaka)

5. stručni skup
Hrvatskog društva folklornih koreografa i voditelja

Dvorana Hrvatskog društva skladatelja
Zagreb, Berislavićeva 9

11. studenoga 2006.

Zahvaljujemo se na potpori
Ministarstvu kulture Republike Hrvatske.

UTJECAJI FOLKLORNIH
ZBIVANJA NA STRUKU
(zbirka sažetaka)

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica - Zagreb

UDK 793.31 (063) (048)

HRVATSKO društvo folklornih koreografa i
voditelja. Stručni skup (5 ; 2006 ; Zagreb)
Utjecaji folklornih zbivanja na struku
: (zbirka sažetaka) / 5. stručni skup
Hrvatskog društva folklornih koreografa i
voditelja, Zagreb, 11. studenoga 2006. -
Zagreb : Hrvatsko društvo folklornih
koreografa i voditelja, 2006.

ISBN 953-96523-4-0

I. Folklor - - Scensko izvođenje - - Zbornik

301023213

PROGRAM

- 10:00 OTVARANJE SKUPA
- 10:10 GORAN KNEŽEVIĆ: Folklorna događanja amatera grada Zagreba
- 10:40 MARICA TADIN: Odras folklornih događanja na voditelje i koreografe
- 11:10 Pauza
- 11:30 GORAN IVAN MATOŠ: Sprega struke i folklornih skupina kroz folklorna događanja
- 12:00 SENKA JURINA: Smotra folklor Krapinsko-zagorske županije
- 12:30 Pauza
- 12:50 JOSIP VINEKŠEVIĆ: Analize smotri na okruglim stolovima
- 13:20 KATICA TOMAC: Utjecaj folklornih događanja na struku
- 13:50 IVICA GREGUREC: Utjecaj folklornih događanja na rad KUD-ova
- 14:20 Pauza - ručak
- 16:00 OKRUGLI STOL: Festival folklorne koreografije
- 18:00 Zatvaranje skupa

GORAN KNEŽEVIĆ

Folklorna događanja amatera grada Zagreba

Ove godine navršava se jubilarna 30. smotra (događanja) reproduktivnog folklornog stvaralaštva u gradu Zagrebu. To je jedinstven jubilej u našim uvjetima i nadam se da će ga organizator na dostojan način proslaviti. Kako sam bio sudionik svih dosadašnjih smotri, svjedočio sam različitim programskim koncepcijama i stručnim mišljenjima ocjenjivačkih sudova, rađanju i nestajanju voditelja i koreografa, izvođenju na stotine folklornih praižvedaba i sudjelovanju na stotine ansambla i desetine tisuća amatera. Zahvaljujući kontinuiranom održavanju događanja očuvan je reproduktivni folklorni amaterizam, a stručnim osvrtima održan je dignitet i kvaliteta stvaralaštva.

Osamdesetih i početkom devedesetih smotra je bila u pravom smislu te riječi, naša. U njenom oblikovanju zajedno su sudjelovali amateri i stručnjaci. Dodjeljivale su se nagrade, priznanja i otvoreno se pričalo o svim aspektima folklorne djelatnosti. Organizirali su se seminari, savjetovanja i okrugli stolovi. Voditelji i koreografi su se nastojali predstaviti u što boljem svjetlu, a amateri su ulagali sve svoje znanje za što bolji nastup.

Danas, folklorna događanja amatera grada Zagreba (u daljnjem tekstu događanja) koncipirana su na isključivo izvršnom cilju, a to je izvedba i nastup društva. Konzultacije na stručnoj razini s voditeljima i koreografima, a i s predstavnicima društava ne postoje. Stručne analize sudi-onika, stvaralaštva, voditelja, koreografa se ne izrađuju. Netko u suradnji s nekim piše pravila održavanja, izabire članove stručne komisije, dostavlja stručne ocjene.

Razgovor, razmjena iskustava, udio u izboru i načinu sustava vrednovanja te organizaciji glavna je potreba stručnog kadra. Ona daje samopoštovanje, poticaj i uvjerenje u objektivnost organizacije i stvara pozitivno ozračje za napredak, novosti i ideje.

Posljedice toga su potpuna nezainteresiranost voditelja za smotru, koji

nastoje odraditi svoje programe za dotaciju. Svi ostali aspekti (druženje, predstavljanje, zanos, afirmacija stvaralaštva) su u nekom drugom planu odnosno čuvaju se za druge, bolje, prilike. Šteta.

Možda ja to sve gledam subjektivno i pod utjecajem prošlih vremena, te ne primjećujem promjene koje određuju drugačije forme i oblike organizacije folklornih događanja, ali sam siguran da svaki voditelji i stvaratelj traži suradnju, otvorenost, objektivnost i nagradu.

U Zagrebu danas djeluje oko desetak reproduktivnih ansambala i družina. Prije ih je bilo oko trideset. Svaki kvart je imao svoje društvo. I prije i danas nije bilo novaca. Ali su se nekada organizirale različita akcije i manifestacije koje su podržavale ljubav prema amaterizmu. Amaterizam vodili stručni ljudi iz amaterizma. Nikad neću zaboraviti izvrsne koreografe Z. Reljića i B. Todića koji su se penjali po ljestvama dužine 10 metara da zalijepe nekakve scenografske ornamente prije završne večeri najboljih. To je svima nama mladima bio vrlo lijepi primjer što znači raditi iz ljubavi. Danas, niti ima takvih primjera, a isitni za volju nema prilike da se i pokažu. A možda je i uzrokom "novo vrijeme" i sve što ono donosi no bez obzira na to mislim da se osnovni postulati amaterizma trebaju njegovati i dalje.

MARICA TADIN

Odras folklornih događanja na voditelje i koreografe

Uloga voditelja ili koreografa jedna je od onih životnih uloga kojima se prepustimo vlastitim izborom prvenstveno iz ljubavi. Za uspješno realiziranje ove uloge nije dovoljno samo školovanje ili još manje plesanje u nekom od kulturno-umjetničkih društava. Nažalost, stiče se dojam da već nakon nekoliko godina bavljenjem folklornim plesom, možemo postati i voditelji, a zatim tu i tamo promijenimo malo koreografiju i postavimo koreografi.

Svaki posao, pa i voditeljski ili koreografski, iziskuje učenje na više načina. Jedan od korisnih načina učenja je i praćenje folklornih događanja. U to možemo ubrojiti: smotre, susrete, festivale i koncerte. Takvim događanjima često prisustvuje više društava, često sa istim ili sličnim folklornim izričajem, a ponekad s potpuno različitim, što je zanimljivije za nas kao promatrače.

Promatranjem događanja mogu naznačiti neka vlastita iskustva.

SMOTRA FOLKLORA:

- najčešće sudjeluju folklorna društva iz jednoga plesnog područja
- imaju slične nošnje, plesni obrazac, način pjevanja, plesanja, glazbenu pratnju
- možemo uočiti: uvježbanost grupe u plesnom i pjevnom izrazu, urednost u oblačenju svih dijelova nošnje
- izvornost
- obavezno uočiti redoslijed plesova u izvedbi.

SUSRET FOLKLORNIH SKUPINA:

- sudjeluju društva iz različitih plesnih područja
- imaju različite nošnje, plesni obrazac, način pjevanja, plesanja i glazbenu pratnju
- možemo naučiti uz sve već navedeno – o načinu, tempu, dinamici, obliku

plesova drugih područja (naselja) za koje nema podataka u literaturi ili školi folkloru.

FESTIVAL NOVIH KOREOGRAFIJA:

- kako isti ples doživljavaju i prenose različiti autori
- kako se nadopunjuje plesna i glazbena dinamika u pojedinim koreografijama
- kakva je ravnoteža tempa i plesnih figura
- kakva je zrelost izvođača za pojedinu koreografiju, odnosno koliko je autor koreografije uskladio svoje ideje s mogućnostima ansambla.

FOLKLORNI KONCERTI:

- ambicije i mogućnosti određenog društva
- nove ideje u scenskoj primjeni folkloru
- povezanost plesnih točaka u program.

Promatranje i sudjelovanje na navedenim događanjima, trebala bi postati praksa za sve voditelje i koreografe jer smatram da je uz školovanje to osnova za struku. Prije toga svatko od nas mora bar donekle poznavati prikazani materijal kako bi novostečenim spoznajama nadogrudio znanje.

GORAN IVAN MATOŠ, prof.

Sprega struke i folklornih skupina kroz folklorna događanja

Folklorna događanja u sprezi su s kulturno-umjetničkim društvima i neizostavni su dio njihove egzistencije. Ona valoriziraju društva, daju izuzetno važnu dodatnu socijalnu dimenziju društvima i naposljetku – uključuju struku kao neizostavni dio. Zbog tih čimbenika pokušao sam raščlaniti folklorna događanja kako bi pokušao dokučiti utjecaj svake instance na struku.

Smotre folkloru mogu u svom nazivniku biti smotre izvornih skupina, reproduktivnih skupina ili, pak, dječjih skupina. Iako ne moraju to biti, većinom su natjecateljskog karaktera – iako se to tako ne prikazuje, na kraju gotovo uvijek završava s varijantom „okruglog stola“ ili drugim oblikom izricanja misli o nastupima. Naravno, da u 90 posto slučajeva svoje sugestije ne daje struka na koju se pozivamo, nego neka druga – „kvazistruka“.

Smotre sam podijelio na lokalne, županijske i regionalne, a neke od njih imaju i međunarodni karakter. Počet ću od tzv. nacionalnih ili državnih smotri folkloru. Naime, takve smotre kod nas ne postoje, iako se neke vole takvima zvati. Državna uprava, odnosno nadležno ministarstvo ne stoji 100 posto niti iza jedne smotre bez obzira kako je organizatori voljeli prikazati i bez obzira tko je pokrovitelj smotre. Takve su smotre uglavnom vezane uz određeno geografsko područje, pa ih možemo nazvati regionalnim smotrama. S druge strane, nastup na takvim smotrama nije uvjetovan samo piramidnim napretkom preko lokalnih i regionalnih smotri, nego i nekim drugim znanstvenim, turističkim, gospodarskim i inim čimbenicima. Pretpostavlja se da bi jedna državna smotra folkloru iznjedrila i najbolju folklornu skupinu, ali to kod nas nije slučaj.

Županijske smotre folkloru ustvari predstavljaju najviši rang s natjecateljskim karakterom, jer se s takvih smotri dio skupina ipak upućuje na sudjelovanje na jednoj od odabranih regionalnih smotri. Obzirom da njih ipak ima desetak, veća je vjerojatnost da će se na nekoj od njih u svojstvu žirija iliti prosudbene komisije naći i netko od struke koju zagovara ova

udruga.

Lokalne smotre su prva instanca dokazivanja jednog voditelja folklorne skupine. One ustvari predstavljaju sito kroz koje se pokušavaju provući slabije folklorne skupine. Takvih smotri i smotrica u Hrvatskoj ima poprilično i obzirom na njihov broj na mnogima svoje mišljenje izražavaju i članovi ove udruge.

Folklorni susreti ustvari su sociološki najopravdanije događanje jer se uglavnom svode na druženje – kako skupina, tako i struke. Uglavnom su lokalnog karaktera i nisu uvjetovani kvalitetom skupina koje nastupaju, već je krajnji cilj druženje, bez animoziteta i natjecateljskih pretenzija. U Hrvatskoj su obično takva druženja uvjetovana kakvim crkvenim godom, običajem ili obljetnicom, a na njima sudjeluje više skupina.

Folklorne festivale možemo prepoznati kao nacionalne (takav bi bio recimo festival koji organizira naša udruga) ili međunarodne koji su uglavnom višednevni. Međunarodni festivali, također, mogu biti natjecateljski, ali i ne moraju, pa se svode više-manje na folklorne susrete koje sam opisao.

Folklorni koncerti su pak oblik folklornog događanja koji sugerira najviši stupanj stručnosti i sa strane folklorne skupine koja priređuje koncert, ali i od strane povjerenstva (ako je ono uopće prisutno). Koncerti su obično godišnji, sponzorirani ili pozivni.

Godišnji koncert vrhunac je djelovanja svake skupine i prikazuje kakav je pomak struka napravila sa skupinom od posljednjeg takvog pojavljivanja u javnosti. Ukoliko je pomak bio u krivom smjeru, bez obzira na okolnosti, struka snosi odgovornost. Sponzorirani koncerti i koncerti koji se održavaju na poziv nemaju takav utjecaj na struku kao godišnji koncert, jer se pretpostavlja da je na godišnjem koncertu ono najbolje što društvo može pružiti, dok za ostale dvije vrste koncerata to ne mora biti slučaj.

I na kraju u folklorna događanja svakako moramo ubrojiti folklorne seminare i škole folklora koje stvara struka, ali koji bi struku trebali stvarati. Uspijevaju li u tome – neka svatko sam prosudi.

SENKA JURINA

Smotra folklora Krapinsko-zagorske županije

Najznačajnije folklorno događanje u Krapinsko-zagorskoj županiji je smotra koju organizira Zajednica kulturno-umjetničkih udruga. Suorganizator je društvo koje je domaćin, a određuje se na Skupštini zajednice, te ovisi o količini dobre volje pojedinog KUD-a da preuzme obvezu ugostiti tristotinjak i više izvođača.

Programski smotra nije definirana pa se izvodi sve od zagorskih običaja, splitskih, slavonskih, ličkih i drugih plesova, pa sve do općepoznatih koreografskih djela renomiranih autora.

Zbog nedostatka adekvatnog prostora za održavanje folklornih koncerata u cijeloj županiji, smotra se održava u skromnim uvjetima uz već tradicionalno loše ozvučenje.

Nastupe društava redovito prati stručno povjerenstvo Hrvatskog sabora kultura koje održava okrugli stol, uredno dostavlja komentare pismenim putem i to svim društvima za sva društva.

Ukratko navedene karakteristike Županijske smotre odaju sliku skromnog folklornog događanja s nizom nedostataka, a koji nas navode na pitanje je li ono kao takvo uopće potrebno? Broj sudionika i kontinuitet održavanja govori u prilog činjenici da je potrebno, te da predstavlja poticaj voditeljima u pripremanju društava za nastupe na smotri.

Odgovornost za propuste, pak, nikako ne možemo pripisati isključivo organizacijskim strukturama na čije funkcije se uopće ne može utjecati, no može li se utjecati na načine i oblike kreiranja njihova djelovanja? Ne zaprepašćuje li podatak da su do sada voditelji uputili prema Zajednici ukupno pet primjedbi, i da su sve prihvaćene i provedene?

Utjecaje na smotru možemo gledati s niza aspekata. Od organizacije, medijske popraćenosti, programske orijentacije, sustava provedbe,

broja učesnika i drugih aspekata. No, s kojeg god aspekta se upuštamo u promišljanja ili rasprave, nepobitno se nameće zaključak da je karakter smotre analogan kvaliteti, odnosno profilu strukture voditeljskog kadra u županiji. Reakcije i utjecaji smotre na voditelje kompatibilni su njihovim stručnim i umjetničkim dosezima. Kako drugačije objasniti činjenicu da brojne praznine i nedorečenosti prepoznaju samo rijetki pojedinci kao priliku za vlastito napredovanje, a time i afirmaciju društva. Stručnost u ovom slučaju ne podrazumijeva samo broj odslušanih seminara, pa čak ni diploma etnologa, već kompletna osobnost voditelja s vizijom, idejom i ambicijama, voditelja kojeg nikako ne zadovoljavaju folklorne potrebe okruženja u kojem djeluje i koji svoj rad bez ustručavanja izlaže kritikama stručnjaka. Jedino od takvih voditelja mogu doći inicijative za promjenama u smislu podizanja kvalitete, definiranja kriterija i uvjeta održavanja smotre.

No, obzirom na veliki deficit ambicioznog i stručnog voditeljskog kadra, progresivne ideje uglavnom ne nailaze na podršku. Na taj način, na žalost, najviše trpi zagorski folklor, ali s druge strane ovakvo stanje ima i pokoju pozitivnu posljedicu.

Indiferentnost voditelja prema svim negativnim konotacijama smotre, pojedincima kojima vlastite spoznaje o folkloru uopće, pa tako i na sceni, ne dozvoljavaju da budu stopljeni u masi prosječnosti, omogućava da budu zapaženi, a njihov trud i rad nagrađen.

JOSIP VINKEŠEVIĆ

Analize smotri na okruglim stolovima

U današnje vrijeme gotovo sve smotre, manje ili veće, organiziraju okrugle stolove na kojima članovi stručnih sudova iznose svoje viđenje i ocjene priredbe, napose svoje uže specijalizacije.

Uobičajeno je da su u žirijima etnolozi za praćenje nošnji i općeg dojma, etnomuzikolozi za praćenje pjesme i glazbe te etnokoreolozi za praćenje plesa. Svaki član žirija prati cjelokupno zbivanje, ali se usredotočuje na svoj fah kojeg detaljnije prati i ocjenjuje. Na kraju se zbrajaju ocjene svih članova i dobiva se redosljed sudionika smotre.

Na okruglom stolu, pred voditeljima društava, članovi žirija iznose svoja zapažanja, lijepe i ružne stvari kako bi se ubuduće one loše izbjegle. Sve ocjene slušaju svi sudionici.

Voditelji skupina manje-više dobronamjerno prihvaćaju kritike.

Drugačije je ako se u žiriju mijenjaju članovi, pa istu stvar tumače dvojako. Tada se kod sudionika stvara nedoumica u znanje člana žirija ili se razmišlja o njegovoj pristranosti. Najbolje je da ista komisija godinama prati određene smotre i uvijek ima ujednačene kriterije.

Društva se nikada ne žale na stroge ocjene, nego na nepravedne.

Svoja iskustva baziram na četrdesetogodišnjem praćenju smotre folkloru „Đakovački vezovi“, na osamnaestogodišnjem praćenju smotre folkloru „Đakovštine“, te nekoliko smotri folklornog pjevanja.

Žalosno je kada član žirija, uvaženi stručnjak, ne pozna dovoljno detalje određene mikroregije, pa ustraje u svojim općim principima i time unosi zabunu (npr. obuća u Donjoj Motičini – cipela-opanak) ili ocjenjivač pjevanja govori kako se počimalja slabo čuje među dvadesetak pratilja, pa treba dodati barem tri ili četiri počimalje. Najviše nedosljednosti se javlja

kod etnologa koji ocjenjuju nošnju. Neki svilenu nošnju, nastalu između dva svjetska rata jednako cijene kao i stare tkane i vezene nošnje, dok ih drugi ne smatraju jednakima, nego manje vrijednima. Tu bi kriterije trebalo ujednačiti, odnosno startati s istih pozicija u ocjenjivanju. Teško je ocijeniti tuđi rad kad ne postoje razrađeni kriteriji po kojima se rukovodimo. Iskustviji će se voditi po iskustvu i intuiciji, dok će mlađi bez iskustva tu plivati i donositi odluke prema momentalnom raspoloženju ili utisku. Kriterije treba donijeti i prema njima se rukovoditi. Tada će biti najmanje nedoumica i nezadovoljstava.

KATICA TOMAC

Utjecaji folklornih događanja na struku

Moram ovom prilikom naglasiti da je u našoj maloj državi vrlo mnogo folklornih događanja, a sada jesu li ona dovoljno kvalitetna i na onom nivou za što su namijenjena, to je već drugo pitanje. Mi imamo krizu kvalitetnog folklornog kadra, a eto kako tvrdim puno folklornih događanja. U zadnje vrijeme postalo je tako da se svugdje i u svim prilikama izvodi folklorni program, bilo to primjereno ili ne događanju, samo neka nam je "nacionalna svijest zadovoljena". A ta nacionalna svijest dovodi do loših navika mnogih folklornih grupa da izvode svoje točke na niskoj razini kvalitete, samo da odrade svoj zadatak, jer će se tako umiljiti lokalnim političarima, a onda će biti i sredstava, koja se uglavnom ne troše na poboljšanje kvalitete rada društva, već na prestižnu isplatu honorara. Svjesni smo da imamo malo mladih i dobrih voditelja, koje smo sami školovali i koji imaju u sebi stvaralačku notu ili koji su željni otići na teren pa istraživati nepoznato. Sve se svelo na prepisivanje već poznatih koreografija ili u najgorem slučaju "krađu" već postojećih koreografija.

U Kutini, ako ne idem dalje ili bolje na području gdje ja radim imaju četiri, po ocijeni svih, veoma kvalitetnih smotri i jedan festival, to je prilično za malo mjesto kao Kutina, ali što iza toga stoji? Brojkom tri čovjeka koji nastoje napraviti nešto kvalitetno, a sve je ostalo samo životarenje i šlepanje uz one koji nešto rade. Nema mladih koji su željni rada i dokazivanja, ako nema novca. U Kutini je dosta mladih ljudi završilo razne škole folklorne, a koliko ih je ostalo, to je žalosno spomenuti. Smatram da folklorna događanja ne utječu na kvalitetu i razvoj struke, a sve zbog toga što smo i našu tradicijsku baštinu komercijalizirali da ne upotrijebim mnogo grublju riječ.

IVICA GREGUREC, prof.

Utjecaj folklornih događanja na rad KUD-ova

Nastup?! Uvijek se javlja nervoza kod izvođača i voditelja. Danas diljem Republike Hrvatske postoji velik broj Smotri, Susreta, Festivala, gostovanja i inih druženja. Nameće se pitanje hoće li program koji ansambli ili KUD-ovi izvode zadovoljiti publiku i stručni sud?

Kao voditelj i koreograf KUD-a „Ivanić“ i sâm sam u nedoumici kako što bolje osmisliti koreografiju. Odabir koreografije, izbor pjesama i plesova, istraživanje na terenu, glasovne i plesne mogućnosti plesača, odabir narodnih nošnji, scenski prikaz samo su neki od uvjeta koje treba uzeti u obzir. Kako sve te detalje složiti u jednu prepoznatljivu cjelinu?

Krenimo nekim redom. Pristigla je prijavnica za nastup. Vrlo štura. Iz nje se ne može uvijek u potpunosti saznati s čime se treba izaći na pozornicu. Sve češće su smotre tematske i dobro je ako je to u prijavnici naglašeno. Odabir koreografije je tada puno lakši.

Na pozornici. Netko od plesača se krivo okrenuo, dio opreme nije bio dovoljno učvršćen, počimalje su bile nesigurne, sviraču je pukla žica za vrijeme nastupa.... Dobro je! Publika možda i nije primijetila, pljeskali su, ali poslije je Okrugli stol. Što će reći Stručni sud?

Bilo kakva kritika uvijek je dobro došla. Na Izbornim smotrama ne mogu ići svi dalje, netko je imao bolju izvedbu, a netko slabiju. Članovi Stručnog suda su tu da ukažu na propuste, te pohvale ono najbolje. Kritika mora biti poticaj za daljnji rad. Stručnjak za svoje područje (scenski prikaz, pjesma i muzika, narodne nošnje) svojim sugestijama samo želi poboljšati rad ubuduće. Nekima je to preveliki zalogaj koji treba prožvakati. Za sljedeći nastup zato treba svakako uvažiti rečeno. Zabilježiti sve što je rečeno za bilo koji KUD jer na taj način će se izbjeći da se neke stvari ponavljaju. Treba ipak reći da su realni izvođači sami najbolji kritičari.

Odlazak bilo gdje van mjesta boravka mora biti nagrada i poticaj za

daljnji rad. Nikad ne treba gledati je li mjesto u koje se dolazi s prašnjavim putem ili ga krasi neonske reklame. Svi nastupi moraju imati istu vrijednost jer se samo na taj način izvođačima usađuje sigurnost. Takav pristup je propusnica i pozivnica za daljnje nastupe. U izvođače na pozornici gdje god bili uprte su sve oči iz publike, a u publici može biti bilo tko.

Opet ću se vratiti na Izborne smotre. One su noćne more za sve. Neke imaju dogovor da KUD-ovi rotiraju pri prosljeđivanju na više smotre, neki predstavnici sami biraju tko će im doći u goste, treći šalju najbolje po mišljenju Stručnog žirija. Svaki način, po mom mišljenju, ima svoje loše i dobre strane. Što s KUD-ovima čija je izvedba bila prosječna ili slabija? Dajmo i njima priliku. Uvijek ih se može negdje poslati uz upozorenje da prihvate kritiku i na taj način poboljšaju nedostatke. Na taj način će se i njih podići na višu razinu. Imat će više interesa za budući rad.

Stručno usavršavanje je neophodno za postizanje kvalitete. Škole folklora, seminari, stručni skupovi neophodni su za postizanje kvalitete. Osposobljenost voditelja, plesača i svirača je odraz rada KUD-a. Pravilan i dobar rad garancija su kvalitete vidljive na pozornici.

Posao voditelja i koreografa je umjetničko djelo. Neki veliki umjetnici nisu za života bili shvaćeni i prepoznatljivi, a čovjek uči dok je živ na svojim i tuđim pogreškama.

Organizator i izdavač:
Hrvatsko društvo folkornih koreografa i voditelja,
Kopernikova 16, 10010 Zagreb

Programski odbor skupa:
Goran Knežević (predsjednik),
Andrija Ivančan, Goran Ivan Matoš, Petra Huzjak,
Tonći Tadin, Enrih Merdić, Željko Štajcer, Damir Kremenčić

Uređivanje, lektura, slog:
Petra Huzjak, Martina Sigur

Tisak:
Birotehnik d.o.o., Oroslavje
www.birotehnik.hr

Naklada :
400 komada

Za nakladnika :
Goran Knežević